

ASBESTCEMENČIO STOGŲ DANGOS ŠALINIMAS

Metodinė informacija darbų saugai ir sveikatai

Šalinant senas stogo dangas gali kilti asbesto poveikio ir asbesto taršos pasklidimo pavojus. Todėl šį darbą atliekantys darbuotojai **turi būti tinkamai apmokyti**, ypač apie kvėpavimo takų apsaugos priemonių svarbą, tinkamą jų naudojimą.

Reikalingos asmeninės apsaugos priemonės:

- vienkartinis darbo kostiumas su gobtuvu;
- gali prireikti vandeniui nepralaidaus darbo kostiumo (atsižvelgiant į oro sąlygas);
- batai, nuo kurių galima būtų pašalinti taršą (batai be raištelių);
- kvėpavimo takų apsaugos priemonės.

Asmeninių kvėpavimo takų apsaugos priemonių parinkimas priklauso nuo:

- atliekamų darbų pobūdžio;
- darbo aplinkos oro užterštumo asbesto plaušeliais;
- darbų trukmės;
- darbų sunkumo

Naudojant asmenines apsaugos priemones, taip pat dėl darbo aplinkos oro temperatūros organizmui sunku išspinduliuoti šilumos perteklių. Todėl, didėjant darbo krūviui ir darbo aplinkos temperatūrai, būtina trumpinti asbesto turinčių medžiagų šalinimo darbų trukmę (numatyti pertraukas), kad žmogus atgautų šiluminę pusiausvyrą.

Reikalingos darbo priemonės:

- patvarus 125 ir 250 μm storio polietilenas;
- įranga dirbti aukštyje (pvz., pastoliai ar kilnojama pakeliama darbo platforma);
- žnyplės (žirklės);
- virvės;
- įspėjamosios juostos ir įspėjamieji ženklai;
- vandens kibiras ir šluostės;
- laistytuvas ar sodo purkštuvas;
- tinkamas asbesto atliekų konteineris, paženklintas ir spalva pažymėtas polietileno maišas;
- asbestui skirti įspėjamieji lipdukai.

Darbo vietos paruošiamieji darbai:

- užtikrinti saugų patekimą į darbų vietą ir užkirsti kelią kritimo rizikai;
- tinkamai apriboti galimybes patekti į darbų vietą pašaliniam asmeniui (pvz.: aptveriant įspėjamą juosta, įrengiant aiškius ir tinkamus įspėjamuosius ženklus);
- įvertinus riziką, numatyti apsaugos įrengimus, skirtus kritimo prevencijai;
- darbas turėtų būti atliekamas dalyvaujant mažiausiam būtinam žmonių skaičiui;

Šalinimo darbai:

- kiek įmanoma vengti asbestcemenčio dangos (šiferio lakštų) laužymo, trupinimo, pjaustymo;
- užtikrinti, kad danga nuolat būtų sudrėkinta
- atsargiai pašalinti šiferio lakštus laikinai vinis ir jas patalpinti į atliekų konteinerį;
- didesnes asbestcemenčio dangos dalis (lakštus) atsargiai nuleiskite ir sudėkite ant lygaus paviršiaus. Nelaužykite ir nenaudokite nuolaužų;
- lakštus patalpinkite į atliekų konteinerį arba apvyniokite dvigubu 250 µm storio polietileno dangos sluoksniu ir pritvirtinkite įspėjamuosius asbesto lipdukus.

Valymas ir atliekų tvarkymas

- įrenginius nuvalyti drėgna šluoste;
- sudėti nuolaužas, panaudotas šluostes ir kitas asbesto turinčias atliekas į asbesto atliekų konteinerius ir (arba) dvigubus polietileno maišus ar apvynioti atliekas dviem polietileno sluoksniais ir paženklinėti lipdukais;
- kruopščiai išvalyti darbų vietą;
- apsaugoti visus gabenimo maršrutus siekiant užkirsti kelią bet kokios asbesto taršos pasklidimui;
- užtikrinti saugų pervežimą į nustatytą atliekų tvarkymo aikštelę.

Siekiant apsaugoti darbuotoją nuo taršos reikėtų:

- utilizuoti darbo kostiumą kaip užterštą asbestu medžiagą;
- nuvalyti nuo batų bet kokius nuosėdų pėdsakus;
- nusimaudyti ir (arba) nusiprausti po dušu;

Atliekant tikrinimo procedūrą pabaigus darbą reikėtų kruopščiai apžiūrėti darbo vietas ir aplinkinę teritoriją ir įsitikinti, ar ji buvo tinkamai išvalyta.

Kiti pavojai šalinant senas stogo dangas:

- darbas aukštyje;
- darbai ant lūžtančio (trapios) asbestcemenčio stogo;
- elektros keliamas pavojus;
- darbo įrenginių keliamas pavojus;
- krovinių tvarkymas rankomis;
- apribota erdvė;
- perkaitimas ir saulės smūgis;
- paslydimai ir pargriuvimai ir kt.

Atsargiai:

- nešluokite dulkių ir lūžėnų, o naudokite H kategorijos dulkių siurblių ar drėgnas šluostes;
- nesineškite naudotų kombinezonų į namus;
- nenaudokite panaudotų vienkartinį kvėpavimo takus apsaugančių priemonių;
- nerūkykite;
- negerkite ir nevalgykite darbo zonoje